

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 11.4.2011
KOM(2011) 195 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET,
RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Gennemførelse af den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress - 2010

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET,
RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Gennemførelse af den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress - 2010

INDHOLD

1.	Indledning	4
2.	Den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress i hovedtræk.....	5
3.	Garantier under Progressfaciliteten.....	6
3.1.	Oprettelse af garantikomponenten under Progressfaciliteten	6
3.2.	Hovedindhold.....	6
3.3.	Hvem nyder godt af ordningen?.....	7
4.	Finansierede instrumenter	9
4.1.	Oprettelse af " <i>fonds commun de placement</i> " for finansierede instrumenter	9
4.2.	Hovedindhold.....	10
4.3.	Hvem nyder godt af ordningen?.....	11
5.	Overvågning og rapportering	12
6.	Kommunikation.....	13
7.	Komplementaritet og samordning med andre instrumenter.....	13
8.	Perspektiver og konklusioner.....	14

1. INDLEDNING

Mikrovirksomheder¹ er fundamentet i Den Europæiske Unions økonomi og udgør over 95 % af de 2 mio. virksomheder, der oprettes hvert år. En tredjedel af mikrovirksomhederne og de små virksomheder oprettes af arbejdsløse.

En forudsætning for at starte en virksomhed er at have adgang til finansiering. Den økonomiske krise har medført et drastisk fald i bankernes udlån, hvilket har forstærket de strukturelle problemer, som dårligt stillede grupper konfronteres med, når de forsøger at skaffe midler hos bankerne.

Mikrofinansiering² og specielt mikrokreditter, dvs. lån på under 25 000 EUR kan være en løsning. Før krisen blev den potentielle efterspørgsel efter mikrokreditter på kort sigt i EU anslået til over 700 000 nye lån til en omtrentlig værdi af 6 296 mio. EUR³. De fleste mikrokreditter i EU ydes af ikke-kommercielle mikrofinansieringsinstitutter (ngo'er, fonde, offentlige organer, erhvervsfremmebanker og finansieringsinstitutter uden for banksektoren), men de har ikke på nuværende tidspunkt kapacitet eller ressourcer til at imødekomme den voldsomme efterspørgsel.

Europa-Parlamentet er opmærksom på problemet og har anmodet Kommissionen om at intensivere bestræbelserne på at udvikle mikrokreditter i EU til fremme af væksten og beskæftigelsen⁴.

Som reaktion på krisen⁵ vedtog Kommissionen den 2. juli 2009 to lovgivningsforslag. Det ene vedrører oprettelsen af den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress og det andet anvendelse af ressourcer fra Progressprogrammet til finansiering af faciliteten. Parlamentet og Rådet nåede til enighed om forslagene i begyndelsen af 2010 og vedtog Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 283/2010/EU af 25. marts 2010 om oprettelse af den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress til fordel for beskæftigelse og social integration⁶ (herefter benævnt "afgørelsen"), som trådte i kraft den 8. april 2010.

Det finansielle bidrag fra EU's budget beløber sig til 100 mio. EUR for perioden 1. januar 2010 til 31. december 2013⁷, heraf 60 mio. EUR fra Progressprogrammet⁸ og 40 mio. EUR fra budgetmarginer. Det var en del af aftalen, at budgetmyndigheden skulle have mulighed for at "tilbagebetale" indtil 20 mio. EUR til Progressprogrammet via forslaget til årligt budget i perioden 2011-2013.

¹ I bilaget til Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003) defineres mikrovirksomheder som "virksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 2 mio. EUR".

² Mikrofinansiering er et bredere begreb, som omfatter mikrokreditter, men også andre finansielle tjenester som opsparing, mikroforsikring og overførsler.

³ Jf. "Et europæisk initiativ til udbredelse af mikrokreditter for at fremme væksten og beskæftigelsen" (KOM(2007) 708 af 20. december 2007).

⁴ Europa-Parlamentets beslutning af 24. marts 2009 med henstillinger til Kommissionen om et europæisk initiativ til udbredelse af mikrokreditter for at fremme væksten og beskæftigelsen (2008/2122(INI)).

⁵ Jf. meddelelsen "Den fælles forpligtelse til at løfte beskæftigelsen" (KOM(2009) 257 af 3. juni 2009).

⁶ EUT L 87 af 7.4.2010, s. 1.

⁷ Afgørelsens artikel 3, stk. 1.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1672/2006/EF af 24. oktober 2006 om et fællesskabsprogram for beskæftigelse og social solidaritet — Progress (EUT L 315 af 15.11.2006, s. 1.)

I denne første årlige rapport gøres der status over gennemførelsen af den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress (Progressfaciliteten). I overensstemmelse med afgørelsens artiklen 8 er den baseret på Den Europæiske Investeringsfonds (EIF) rapporter om gennemførelsen. Eftersom Progressfaciliteten først blev til for kort tid siden, er der i denne rapport lagt vægt på instrumentets hovedindhold, produkternes udformning og de første etaper i gennemførelsen. De tre sidste afsnit omhandler Kommissionens og EIF's kommunikationsarbejde, hvordan Progressfaciliteten supplerer andre EU-instrumenter og perspektiverne for yderligere udvikling.

2. DEN EUROPÆISKE MIKROFINANSIERINGSFACILITET PROGRESS I HOVEDTRÆK

Progressfaciliteten har to formål. For det første skal den gøre mikrofinansiering lettere tilgængelig for personer, som ønsker at starte eller udvide mikrovirksomheder eller påbegynde selvstændig erhvervsvirksomhed, eftersom faciliteten gør det muligt for mikrokreditudbydere i EU at øge deres lån til disse personer. For det andet forbedres adgangen til mikrofinansiering, da den mindsker mikrofinansieringsinstitutternes risiko. Derved kan udbyderne nå ud til grupper, der normalt ikke vil kunne komme i betragtning, f.eks. fordi de ikke vil kunne stille tilstrækkelig sikkerhed, eller fordi renten ville være alt for høj, hvis den skulle afspejle den reelle risiko. Progressfaciliteten henvender sig til en bred vifte af slutmodtagere:

- Personer, som har mistet eller er i fare for at miste deres arbejde, eller som har vanskeligt ved at komme ind på eller tilbage på arbejdsmarkedet, samt personer, der er i fare for at blive socialt udstødt, eller sårbare personer, der er dårligt stillet, når det drejer sig om at få adgang til det konventionelle lånemarked.
- Mikrovirksomheder, navnlig i den sociale økonomi, samt mikrovirksomheder, som beskæftiger ovennævnte personkategorier⁹.

For at nå ud til denne brede vifte af slutmodtagere bør der stilles en række finansielle instrumenter til rådighed for mikrokreditudbydere. Afgørelsen¹⁰ indeholder derfor bestemmelser om fire typer finansielle instrumenter: garantier, risikodelingsinstrumenter, egenkapitalinstrumenter og lånefinansieringsinstrumenter. Instrumenterne er tilgængelige for offentlige og private organer, som er etableret på nationalt, regionalt og lokalt plan, og som yder mikrofinansiering til personer og mikrovirksomheder i medlemsstaterne.

Til videreudvikling af disse instrumenter er der blevet oprettet to separate strukturer:

- et garantiinstrument
- en SIV-investeringsenhed (structured investment vehicle) i form af *fonds commun de placement-fonds d'investissement spécialisé* (FCP-FIS), som er omfattet af luxembourgsk lovgivning, og som tilbyder finansierede instrumenter (låneinstrumenter, egenkapitalinstrumenter og risikodelingsinstrumenter).

Kommissionen anslår, at Unionens bidrag på 100 mio. EUR via gearingeffekten vil øge mikrolånene til over 500 mio. EUR over otte år som følge af:

⁹ Afgørelsens artikel 2.

¹⁰ Afgørelsens artikel 4.

- **Yderligere finansielle midler fra andre investorer.** Det antages, at EU's investeringer kan tiltrække midler fra tredjeparter. Den Europæiske Investeringsbank (EIB) har allerede forpligtet sig til at stille et beløb til rådighed af samme størrelse som EU's bidrag og yderligere 100 mio. EUR til finansierede instrumenter. Yderligere 47 mio. EUR kan forventes fra andre investorer.
- **De finansielle midlers revolverende egenskab.** Midlerne kan anvendes mere end én gang i løbet af Progressfacilitetens levetid. I henhold til afgørelsen skal den sidste (gen-)investering foretages i 2016.
- **Produkternes gearingseffekt.** Skønsmæssigt anslået vil hver euro, der stilles som garanti, generere mindst seks euro i mikrokredit, mens de finansierede instrumenter forventes at have en gearingseffekt på en til tre.

Afsnit 3 og 4 omhandler oprettelsen og hovedindholdet af garantikomponenten og af de finansierede instrumenter, og hvem der nyder godt af dem.

3. GARANTIER UNDER PROGRESSFACILITETEN

3.1. Oprettelse af garantikomponenten under Progressfaciliteten

Garantikomponenten blev lanceret den 1. juli 2010 i henhold til en forvaltningsaftale (FMA) mellem Kommissionen og Den Europæiske Investeringsfond. Af det samlede beløb på 100 mio. EUR til Progressfaciliteten vil der blive afsat 25 mio. til garantier.

3.2. Hovedindhold

Garantikomponenten er blevet udformet efter nogenlunde samme retningslinjer som SMEG-garantikomponenten¹¹ under rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation¹².

Det fremgår af figuren nedenfor, hvordan garantiinstrumentet fungerer. Finansielle formidlere kan ansøge om garantier ved at besvare åbne indkaldelser af interessetilkendegivelser offentliggjort på EIF's websted¹³. EIF evaluerer ansøgningerne, og efter at de er blevet godkendt af EIF's bestyrelse og Kommissionen, indgår EIF aftalerne med formidlerne.

EIF udsteder direkte garantier til mikrokreditudbydere til dækning af deres mikrolåneporteføljer eller udsteder kontragarantier for at yde garantier til institutioner, som udsteder garantier til dækning af mikrofinansieringsinstitutters mikrolåneporteføljer. I begge tilfælde er den maksimale garantisats 75 % af den underliggende mikrokredit- eller garantiportefølje, mens formidleren hæfter for mindst 20 %. Den af EIF udstedte garanti dækker det første tab, men der er også fastsat et loft for hver garanteret portefølje ud fra de forventede kumulative porteføljetab. Den maksimale hæftelse for Progressfaciliteten er fastsat til 20 % af hver garanteret portefølje.

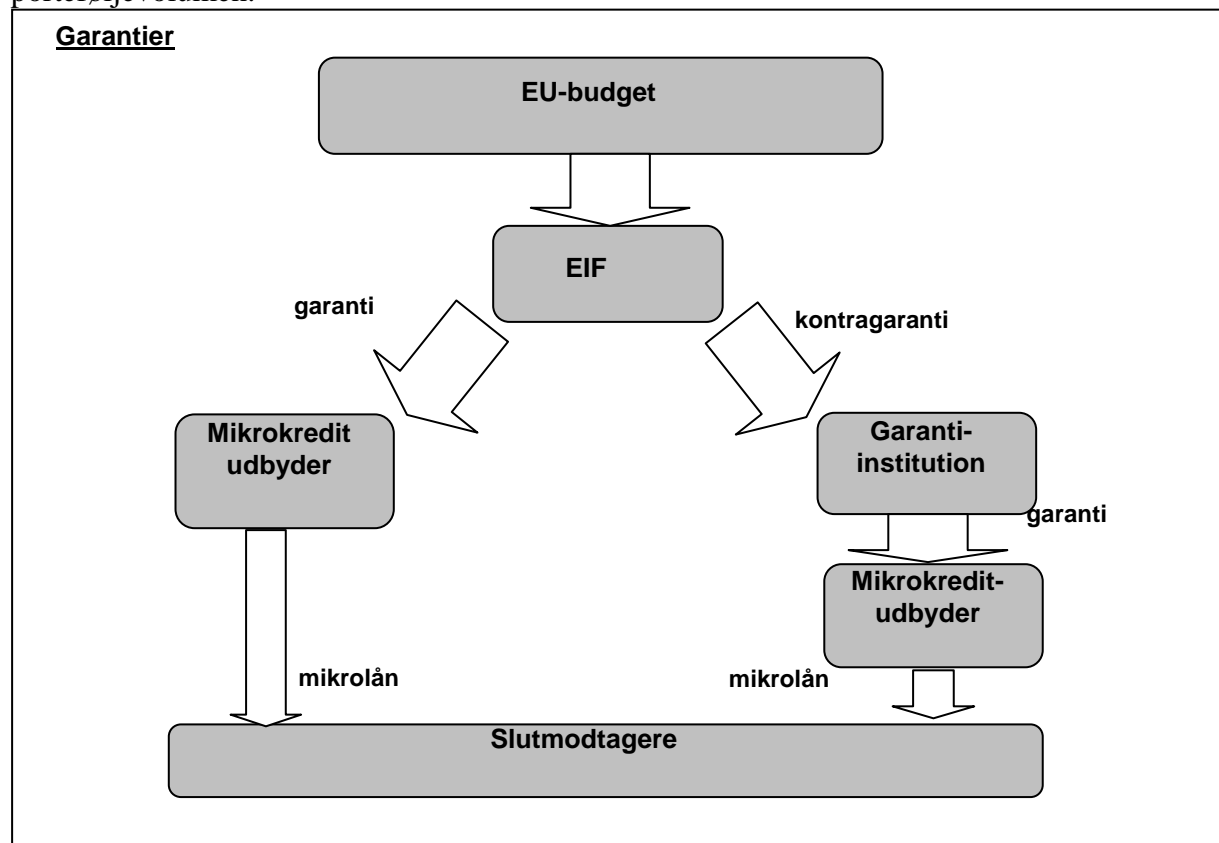
Garantier har en løbetid på op til tre år. Almindeligvis ydes garantier vederlagsfrit, men formidlerne skal betale et forpligtelsesgebyr, hvis de ikke når op på 90 % af den aftalte

¹¹ SMV-garanti.

¹² Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1639/2006/EF af 24. oktober 2006 om et rammeprogram for konkurrenceevne og innovation (2007-2013) (EUT L 310 af 9.11.2006, s. 15).

¹³ http://www.eif.org/what_we_do/microfinance/microcredit_guarantees/index.htm.

porteføljevolumen, dvs. hvis de udbetaler mindre end 90 % af den aftalte mikrolånevolumen. Dette giver det nødvendige incitament til at nå ud til slutmodtagerne og sikre den aftalte porteføljevolumen.

Additionalitet

I henhold til aftalen med EIF kan midler fra Progressfaciliteten ikke erstatte tilsvarende garantier, som formidlere har fået stillet i forbindelse med eksisterende finansielle instrumenter, det være sig EU-instrumenter, nationale eller regionale instrumenter. De anvendte kriterier er virkningerne for den geografiske rækkevidde eller for de samlede finansielle midler, der stilles til rådighed for slutmodtagerne eller til de enkelte typer slutmodtagere, navnlig risikogrupper.

Geografisk balance

EIF tilstræber en afbalanceret geografisk fordeling af finansieringen via Progressfaciliteten. Ifølge aftalen skal EIF udstede garantier for formidlere i mindst 12 medlemsstater frem til udgangen af 2016 og overholde en koncentrationsgrænse for garantier for hvert land¹⁴.

3.3. Hvem nyder godt af ordningen?

Kun ansøgninger fra institutioner rettet mod slutmodtagere, som er omfattet af afgørelsen, kommer i betragtning. De skal:

¹⁴ Så længe de samlede budgetforpligtelser eller øvrige beløb, der kan afsættes til forpligtelser, ikke overstiger 25 mio. EUR, er koncentrationsgrænsen 4 mio. EUR pr. medlemsstat. For forpligtelser over 25 mio. EUR er grænsen 6 mio. eller 16 % af de samlede budgetforpligtelser eller øvrige beløb, der kan afsættes til forpligtelser (det laveste af disse to beløb lægges til grund).

- stille garantier for mikrolåneporteføljer
- eller yde mikrokreditter som defineret i afgørelsen.

I begge tilfælde skal formålet være oprettelse og/eller udvidelse af mikrovirksomheder: De mikrolån, der ydes til slutmodtagerne, skal anvendes til at finansiere investeringer og driftskapital, herunder erhvervelse af tilladelser og andre opstartsomkostninger for mikrovirksomheder.

Indkaldelsen af interessetilkendegivelser vakte stor interesse blandt formidlerne, selv om nogle af dem i sidste ende ikke indgav ansøgninger. I de fleste tilfælde var det meget små lokalt opererende mikrokreditinstitutter, som ikke opfyldte minimumskravene til den finansieringsvolumen, der skulle genereres (mindst 100 mikrolån pr. år i porteføljer under Progressfaciliteten). Dette krav til finansieringsvolumen mindsker formidlerens risiko, idet porteføljerne spredes, og det sikres, at man når ud til flere slutmodtagere, men derved udelukkes små mikrokreditudbydere ikke. Eksempelvis er der i Det Forenede Kongerige otte små mikrofinansieringsinstitutter, som har samlet deres finansielle midler og oprettet en fond for at kunne nyde godt af faciliteten (i dette tilfælde finansierede instrumenter).

Ved udgangen af 2010 blev der indgået to aftaler inden for rammerne af garantikomponenten under Progressfaciliteten, den første med den belgiske mikrofinansieringsudbyder *MicroStart*¹⁵ og den anden med den nederlandske fond *Qredits*¹⁶.

MicroStart

MicroStart er et nyt belgisk nonprofitmikrofinansieringsinstitut, som er oprettet af BNP Paribas Fortis-banken i samarbejde med ADIE¹⁷, der er en fransk mikrokreditudbyder og en af Europas største. Progressfaciliteten yder garantier til *MicroStart* på op til 111 375 EUR for en mikrolåneportefølje på 2,7 mio. EUR med en garantisats på 75 % og et loft på 5,5 %.

MicroStart yder mikrolån til mikroiværksættere, som ikke har adgang til konventionelle banklån, især til arbejdsløse, bistandsmodtagere og indvandrere, og tilbyder dem støtte ved oprettelse og udvidelse af deres virksomhed. *MicroStart* vil i første omgang koncentrere sine aktiviteter om flere fattige områder i Bruxelles, f.eks. Saint-Gilles/Sint-Gillis¹⁸, Saint-Josseten-Noode/Sint-Joost-ten-Node og Schaerbeek/Schaarbeek, hvor arbejdsløsheden ligger mellem 27% og 32 %. Der er planer om at udvide dets aktiviteter til Wallonien og Flandern ved udgangen af 2012.

Garantien fra Progressfaciliteten åbnede mulighed for, at BNP Paribas Fortis kunne medvirke ved oprettelsen af denne nye mikrokreditudbyder. Dermed havde garantien direkte betydning for omfanget af finansielle midler, der kunne stilles til rådighed for denne målgruppe. I modsætning til de eksisterende mikrofinansieringsinstitutter i Belgien, der hovedsagelig dækker den øvre ende af markedet¹⁹, er *MicroStarts* mål at koncentrere sig om den nedre ende

¹⁵ Kontrakten blev undertegnet den 15. december 2010.

¹⁶ Kontrakten blev undertegnet den 16. december 2010.

¹⁷ Association pour le droit à l'initiative économique.

¹⁸ Afdelingen i Saint-Gilles/Sint-Gillis vil også operere i dele af de tilstødende Anderlecht og Bruxelles kommuner.

¹⁹ Den vigtigste belgiske udbyder i dette segment er *Fonds de Participation*, som yder mikrolån på 15 000 EUR (2007) i gennemsnit.

med lån på 2 000-3 000 EUR i gennemsnit. *MicroStart* vil derfor udvide adgangen til mikrofinansiering i Belgien, der hidtil har fokuseret på større projekter.

Qredits

Qredits er en privat nonprofitfond, som startede sine aktiviteter i 2009. Den er oprettet af både offentlige og private institutioner såsom Nederlandenes social- og beskæftigelsesministerium, fonden for beskæftigelse og levevilkår og bankerne ABN AMRO, Fortis Bank Nederland, ING Nederland og Rabobank Nederland. Den modtager en garanti på 1 300 500 EUR fra Progressfaciliteten for en mikrolåneportefølje på 20,4 mio. EUR med en garantisats på 76 % og et loft på 8,5 %.

Qredits tilbyder ikke blot finansielle midler, men også mentorordninger for etablerede virksomheder og nystartede virksomheder, som har en levedygtig forretningsplan, men ikke adgang til kommerciel finansiering. Den yder også mikrolån til iværksættere og kunder fra risikogrupper eller sårbare grupper som f.eks. arbejdsløse, bistandsmodtagere, unge mennesker, ældre mennesker, dårlige betalere, som er registreret i kreditregistre²⁰, og enlige.

Før *Qredits* modtog garantier via Progressfaciliteten, udgjorde mikrolån til virksomhedsstart kun 34 % af dens portefølje, eftersom sådanne transaktioner er behæftet med en relativt høj risiko. Garantien giver *Qredits* mulighed for at udvide sin låneaktivitet til virksomhedsstarter (defineres som iværksættere, hvis virksomhed blev etableret højst tre år forinden), herunder også sårbare grupper, som indebærer større risiko. Garantien giver også *Qredits* mulighed for at slække på kravene til sikkerhedsstillelse for visse mikrolånere, som ellers ikke ville have adgang til finansiering i Nederlandene.

Transaktioner i fremtiden

Hvad angår transaktioner i fremtiden modtager EIF fortsat ansøgninger, som forventes at føre til yderligere transaktioner i 2011.

4. FINANSIEREDE INSTRUMENTER

4.1. Oprettelse af "*fonds commun de placement*" for finansierede instrumenter

Forhandlingerne mellem Kommissionen, EIB og EIF om etableringen af *fonds commun de placement-fonds d'investissement spécialisée* (FCP-FIS) blev afsluttet ultimo oktober 2010. Luxembourgs tilsynsorgan²¹ gav sit endelige tilsagn til at lancere FCP den 22. november 2010, hvilken var den dato, hvor de finansierede instrumenter kunne tages i anvendelse. Af det samlede beløb på 100 mio. EUR bevilget til Progressfaciliteten for perioden frem til 2013 vil der blive afsat 75 mio. EUR til finansierede instrumenter. EIB vil bidrage med 100 mio. EUR, og tredjepartsinvestorer forventes på et senere tidspunkt at investere i alt 50 mio. EUR. Siden afgørelsens vedtagelse har Kommissionen bevilget yderligere 3 mio. EUR²².

²⁰ Qredits tager udgangspunkt i kreditregistrets oplysninger ved vurderingen af ansøgernes overdrevne gældsætning.

²¹ Tilsynskommissionen for finanssektoren (Commission de Surveillance du Secteur Financier).

²² De 3 mio. EUR stilles til rådighed via Europa-Parlamentets forberedende foranstaltning, jf. afsnit 7.

4.2. Hovedindhold

For at nå ud til en bred vifte af slutmodtagere tilbydes en række produkter under FCP. Potentielle formidlere kan ansøge om fire typer finansielle instrumenter:

- **seniorlån**²³
- **efterstillede lån** (lån, som er efterstillet seniorlån)
- **risikodelingslån** (seniorlån kombineret med risikodeling i mikrolåneporteføljen)
- **kapitalindskud** (direkte eller indirekte kapitalindskud i form af stamaktier eller præferenceaktier).

Hvad finansierede instrumenter angår, opfordres potentielle formidlere til at indgive ansøgninger direkte til EIF. Denne forhåndsudvælger herefter forslag og foretager en due diligence-undersøgelse. Efter EIF-bestyrelsens godkendelse heraf indgår EIF aftalen med formidleren.

Det fremgår af figuren nedenfor, hvordan facilitetens finansierede instrumenter fungerer. FCP blev etableret som en paraplyfond, *EU-plattformen for mikrofinansiering*. Dens eneste underfond i øjeblikket er den europæiske Progressmikrofinansieringsfond med Kommissionen og EIB som stiftende investorer og EIF som forvaltningsselskab. Kommissionen har juniorandelene, som er efterstillet seniorandelene. Det betyder, at Kommissionen bærer de første nettotab, der påføres underfondens aktiver, mens EIB som indehaver af seniorandelene er sikret mod tab, som påføres juniorandelene.

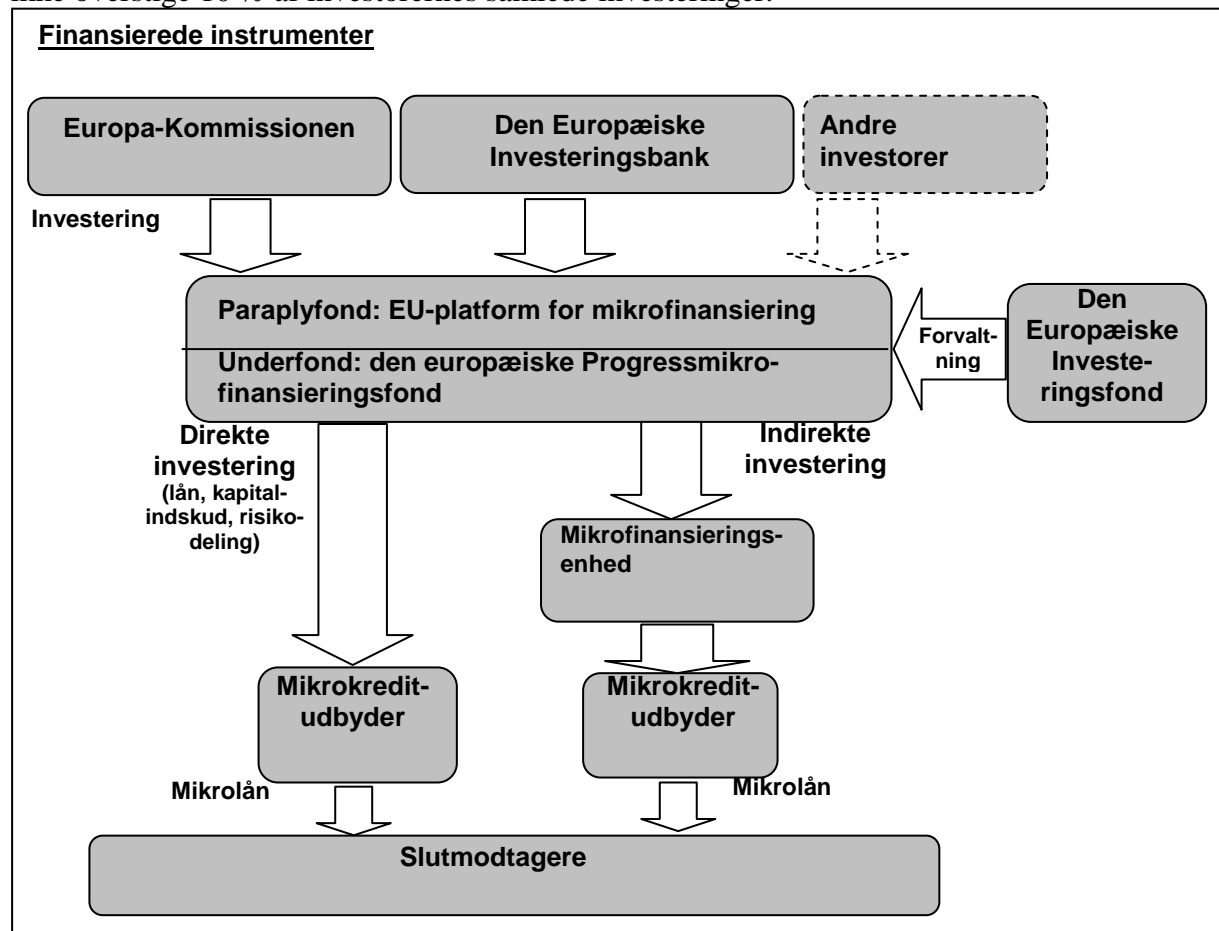
Additionalitet

I henhold til aftalen (forvaltningsaftalen), hvorefter EIF fungerer som forvaltningsselskab, skal operationelle aftaler, der er indgået med de finansielle formidlere, forbedre adgangen til og tilgængeligheden af mikrokreditinstrumenter for slutmodtagerne og må ikke erstatte tilsvarende aftaler indgået af formidlere i forbindelse med eksisterende EU-instrumenter eller nationale og regionale instrumenter.

Geografisk balance

²³ Går en låntager konkurs, skal seniorlån tilbagebetales, før andre kreditorers krav kan honoreres.

For at sikre geografisk balance i hele EU må risikoen i forhold til formidlere i en medlemsstat ikke overstige 10 % af investorernes samlede investeringer.

4.3. Hvem nyder godt af ordningen?

I lighed med garantierne er det kun mikrokreditudbydere, hvis aktiviteter opfylder målsætningen for Progressfaciliteten²⁴, som kan komme i betragtning.

Da komponenten "finansierede instrumenter" først blev taget i anvendelse ved årets udgang, er der i skrivende stund kun blevet indgået én kontrakt, nemlig med det bulgarske mikrofinansieringsinstitut *Mikrofond*²⁵.

Mikrofond er et finansieringsinstitut uden for banksektoren, som startede sin virksomhed i 1999 med støtte fra Soros Economic Development Foundation (SEDF) og modtog finansielle midler fra United Bulgarian Bank og Raiffeisenbank. Siden 2003 har det haft retlig form som anpartsselskab og har tiltrukket flere banker som långivere²⁶ og SEDF som investor.

Med dets relativt små lån, i gennemsnit ca. 3 000 EUR, henvender *Mikrofond* sig primært til mikroiværksættere og mikrovirksomheder, som almindeligvis ikke har adgang til andre

²⁴ Afgørelsens artikel 2.

²⁵ Kontrakten blev undertegnet den 18. februar 2011.

²⁶ Deutsche Bank, Dexia Microcredit Fund, Oikocredit, Coop-Est og Alphabank.

finansieringskilder²⁷. Mens andre mikrokreditudbydere fokuserer på byområder rundt om Sofia, har *Mikrofond* afdelinger over hele Bulgarien. Dermed kan instituttet forbedre lånemulighederne i landdistrikterne, hvor der ikke findes mange banker. Til dets kundekreds hører en stor del af Bulgariens romabefolkning.

Seniorlånet på 3 mio. EUR fra komponenten finansierede instrumenter i Progressfaciliteten vil give *Mikrofond* mulighed for at udvide sine mikrolånsvirksomhed især i landdistrikterne og specielt fokusere på romabefolkningen, der er særlig truet af social udstødelse, fattigdom og arbejdsløshed.

Transaktioner i fremtiden

Man er langt fremme med forberedelserne til flere andre transaktioner. Den 13. december 2010 godkendte EIF's bestyrelse indirekte kapitalindsud i en UK-baseret fond. I januar 2011 godkendte EIF's bestyrelse en anden ansøgning fra et rumænsk mikrofinansieringsinstitut om et seniorlån. Hidtil er der ikke blevet afvist noget forslag. Yderligere fire mikrokreditudbydere har bekræftet, at de er interesseret i de finansierede instrumenter, og EIF forventer at modtage interessetilkendegivelser fra otte potentielle formidlere i 2011.

Det fremgår af prognoserne for transaktioner inden for rammerne af FCP, at der vil være en passende geografisk spredning i anvendelsen af finansierede instrumenter. På grundlag af de foreliggende oplysninger forventes 48 % af transaktionerne indgået med formidlere i Vesteuropa, og 52 % med formidlere i Mellem- og Østeuropa.

5. OVERVÅGNING OG RAPPORTERING

For at sikre opfyldelsen af målsætningen for Progressfaciliteten, nemlig at forbedre tilgængeligheden af og adgangen til mikrofinansiering for personer, som ikke kan opnå konventionelle banklån, er det af stor betydning for Kommissionen at undersøge, hvordan midlerne er blevet anvendt, og hvilke sociale og økonomiske virkninger instrumentet har, især hvad angår fremme af iværksætterier blandt dårligt stillede grupper.

EIF skal derfor hvert halve år fremsende rapporter om det antal mikrokreditansøgninger, formidlerne modtager og afviser, antallet af aftaler indgået med slutmodtagere, den geografiske og sektormæssige fordeling af de finansielle midler og det samlede antal modtagere, og hvilke modtagertyper der er tale om. EIF kræver til gengæld, at de finansielle formidlere med jævne mellemrum rapporterer herom.

Hvert år skal EIF fremlægge en rapport om Progressfacilitetens sociale virkninger. Formidlerne vil derfor blive inddraget i indsamlingen af oplysninger om slutmodtagernes sociale profil, især om deres beskæftigelsessituation på ansøgningstidspunktet, deres uddannelse, køn og alder og om deres eventuelle tilhørsforhold til en bestemt gruppe (f.eks. personer med handicap eller mindretal). Der indsamles oplysninger om antallet af ansatte ved mikrolånets optagelse og udløb for at vurdere virkningen af Progressfaciliteten i form af nye arbejdspladser og for at overvåge bæredygtigheden af de mikrovirksomheder, som har modtaget støtte.

²⁷ Bulgariens største mikrofinansieringsudbyder er ProCredit Bank med 78,59 % af mikrolånemarkedet. Den koncentrerer sig primært om SMV'er og i mindre omfang mikrovirksomheder og mikroiværksættere.

6. KOMMUNIKATION

Oprettelsen af den europæiske mikrofinansieringsfacilitet Progress har vakt stor interesse blandt både finansielle formidlere og private, som ønsker at starte eller udvide deres virksomheder. Kommissionen og EIF har gjort en fælles indsats for at give klare oplysninger om den måde, hvorpå faciliteten fungerer. EIF videregiver disse oplysninger via sit websted og direkte kontakter med formidlerne. Kommissionen retter sin kommunikationsindsats mod de politiske beslutningstagere, de organer, som forvalter Den Europæiske Socialfond (ESF), og den brede offentlighed. Den stort anlagte konference for interesseparter om mikrofinansiering i Europa, som blev afholdt i Bruxelles den 9. og 10. november 2010²⁸, skabte fastere rammer om det samarbejde og den samordning, som alle de afdelinger i Kommissionen, som beskæftiger sig med mikrofinansiering, lægger stor vægt på for at sikre, at de forskellige instrumenter supplerer hinanden. Alle relevante afdelinger i Kommissionen og EIB-gruppen deltog i denne konference, som markerede lanceringen af Progressfaciliteten.

7. KOMPLEMENTARITET OG SAMORDNING MED ANDRE INSTRUMENTER

Oprettelsen af Progressfaciliteten har medført, at den finansiering og de garantier, som EU har stillet til rådighed til støtte for mikrofinansieringen i EU, er blevet konsolideret og strømlinet.

Rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation (2007-2013), som også forvaltes af EIF, er et allerede etableret garantiinstrument. For den komponent i rammeprogrammet, som omhandler mikrokreditgarantier, yder EIF lånegarantier til mikrokreditorganisationer (finansielle formidlere), der yder lån på op til 25 000 EUR til mikrovirksomheder. Siden september 2010 har det forholdt sig sådan, at der først skal ansøges om mikrofinansiering via Progressfaciliteten. Det betyder, at der kun kan opnås mikrolån via rammeprogrammet, hvis finansiering via Progressfaciliteten ikke er mulig. Det kan f.eks. forekomme, hvis der ikke er flere midler til rådighed under faciliteten, hvis formidleren opererer i et tredjeland og derfor ikke kan komme i betragtning i forbindelse med Progressfaciliteten, hvis beløbet overstiger koncentrationsgrænsen pr. medlemsstat, eller hvis formidlerens låneportefølje primært har et kommercielt grundlag. Jeremieinitiativet²⁹ supplerer også Progressfaciliteten. Inden for rammerne af strukturfondene og delt forvaltning med medlemsstaterne er det hensigten, at Jeremie skal forbedre adgangen til finansiering af SMV'ers ekspansion, investeringer i innovation og start af nye virksomheder, herunder mikrovirksomheder.

At yde støtte til kapacitetsudbygning af mikrokreditudbydere uden for banksektoren er ikke et mål for Progressfaciliteten, men derimod for Jasmine³⁰, som Kommissionen og EIB-gruppen lancerede som et treårigt pilotprojekt (2009-2011) for at yde faglig bistand og finansiering til mikrokreditudbydere uden for banksektoren etableret i EU. Kommissionen har ydet støtte til Jasmynes faglige bistand (7 mio. EUR), som Europa-Parlamentet har stillet til rådighed for Kommissionen som led i en forberedende foranstaltning, som Europa-Parlamentet har anmodet om (EPPA). Disse midler skal fremme udviklingen af mikrofinansieringsinstitutioner i EU og anvendes af Kommissionen til at tilvejebringe startkapital til mikrokreditudbydere

²⁸ Konferencens websted med nyttige links:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=836&langId=en&eventsId=300&furtherEvents=yes>.

²⁹ Jeremie - fælleseuropæiske midler til mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder:
http://www.eif.europa.eu/what_we_do/jeremie/index.htm.

³⁰ Fælles aktion til støtte af mikrofinansieringsinstitutioner i Europa:
http://www.eif.europa.eu/what_we_do/microfinance/JASMINE/index.htm.

uden for banksektoren. Ud over de to første garantier fra Progressfacilitetens garantikomponent vil *MicroStart* og *Qredits* kunne modtage investeringer i kapitalandele på 750 000 EUR og et lån på 750 000 EUR til kapacitetsudbygning i henhold til EPPA. De ubrugte midler inden for rammerne af EPPA (3 mio. EUR) blev af effektivitetsgrunde afsat til de finansierede instrumenter under Progressfaciliteten.

Progressfaciliteten supplerer også ESF, der for programmeringsperioden 2007-2013 har støtte til iværksætterier som et af sine prioriterede mål. Det er almindeligt anerkendt, at succesraten for virksomhedsstarter vil kunne forbedres gennem omfattende opstarts- og erhvervsfremmestøtte af høj kvalitet afpasset efter dårligt stillede gruppers behov. I 17 medlemsstater er dette blevet et prioriteret mål i deres operationelle programmer.

Kommissionen vil fortsat gøre brug af ESF's faglige bistand til at hjælpe nationale og regionale myndigheder i medlemsstaterne med at højne kvaliteten af støtteordninger for personer, som ønsker at konsolidere deres virksomhed eller starte en ny. Bistanden vil bestå i overførsel af god praksis, når det drejer sig om at nå ud til målgrupperne og forbedre flersektor-/flerniveaustyringen.

Endelig kan personer, som optager mikrolån, i henhold til ESF-forordningen få tildelt rentegodtgørelse³¹. ESF's forvaltningsmyndigheder i medlemsstaterne kan udforme særlige ordninger for mikroiværksættere, således at lånerenten er helt eller delvist dækket, hvilket vil nedsætte mikroiværksætternes økonomiske byrde og dermed supplere Progressfaciliteten. Ingen medlemsstat har imidlertid hidtil givet udtryk for, at den agter at gøre brug af denne mulighed i forbindelse med Progressfaciliteten.

8. PERSPEKTIVER OG KONKLUSIONER

De indgåede aftaler og prognoserne for kommende transaktioner vidner om, at de forskellige tilbudte instrumenter er attraktive for en lang række formidlere.

Omkring en tredjedel af de transaktioner, som er under forberedelse, forventes at blive indgået med banker, og to tredjedele med finansieringsinstitutter uden for banksektoren. Ser man udelukkende på finansierede instrumenter, kan 53 % af kontrakterne målt i mængde forventes indgået med mindre banker, og 47 % med mikrofinansieringsinstitutter uden for banksektoren. Dette betyder, at de første transaktioner vil være jævnt fordelt på de forskellige typer målgrupper af formidlere, hvilket også vil medvirke til at nå den brede vifte af mikrolåntagere, som Progressfaciliteten er rettet imod.

Indtil videre tyder transaktionsprognoserne på, at der er større interesse for finansierede instrumenter end for garantier, og dermed har fordelingen af EU-midler mellem de to sektioner af Progressfaciliteten (hhv. 75 % og 25 %) været rigtig. Af de tilbudte FCP-produkter er det seniorlånene, der som ventet har været mest efterspurgt (63 %). Alle tilgængelige finansielle instrumenter, dvs. seniorlån, efterstillede lån, risikodelingslån og direkte og indirekte kapitalindskud, indgår i transaktionsprognoserne, hvilket viser, at det brede produktudbud afspejler den reelle efterspørgsel hos målgruppen af formidlere og bidrager til at optimere rækkevidden til hele EU.

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1081/2006 af 5. juli 2006 om Den Europæiske Socialfond og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1784/1999 (EUT L 210 af 31.7.2006, s. 12).

Kommissionen og EIF forventer også en tilfredsstillende udnyttelse af midlerne. I perioden 2010-2013 vil der hvert år blive stillet 25 mio. EUR til rådighed for Progressfaciliteten.

I 2010 blev der bevilget 10 mio. EUR til garantier og 18 mio. EUR³² til finansierede instrumenter³³. Med EIB's bidrag på yderligere 24 mio. EUR stilles der i alt et beløb på 42 mio. EUR til rådighed for FCP. For 2011 har Kommissionen bevilget omtrent 5 mio. EUR til garantier³⁴ og 20 mio. EUR til finansierede instrumenter.

Hvad angår garantier forventes yderligere 8 mio. EUR anvendt i 2011, mens der ifølge prognoserne for transaktionerne med finansierede instrumenter vil blive anvendt 44 mio. EUR frem til årets udgang.

I den næste årsrapport, der vil blive forelagt i juni 2012 baseret på EIF's gennemførelsesrapporter fra 2011, foretages en mere detaljeret vurdering af adgangen til finansiering for de enkelte sektorer og forskellige typer slutmodtagere samt den geografiske og sektormæssige fordeling. Den vil også indeholde foreløbige oplysninger om Progressfacilitetens virkning og bæredygtighed.

³² 3 mio. EUR inden for rammerne af EPPA.

³³ Hvad angår garantier blev 6 mio. indbetalt på Progressfacilitetens konto hos EIF. For de finansierede instrumenters vedkommende blev 15 mio. EUR trukket, mens 3 mio. blev fremført.

³⁴ Forpligtelsesbevillingerne til garantier beløber sig til i alt 4 750 000 EUR, mens der er indgået forpligtelser for 250 000 EUR til støtteforanstaltninger.